ч. 134 (14.032). Львів, пятниця 24. травня 1935. Poeztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 504·060. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“. Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Заява Болдуїна у парляменті.

ВІДГУК ПРОМОВИ КАНЦ. ГІТЛЕРА

ЛЬОНДОН, 23. 5. ПАТ. Райтер повідомляє: Відкриваючи вчора дискусію у палаті громад у справі зброєнь віцепрем. Болдуін згадав про смерть марш. Пілсудського і висловив польському народові заяву співчуття з приводу цієї втрати.

Дуже прихильно поставився до промови канц. Гітлера, яку він виголосив у вівторок у райхстагу. Канц. Гітлер — говорив Болдуін — з'ясував становище Німеччини до дуже важливих проблем і згадав, що в деяких справах Німеччина готова зробити. Ця заява Гітлера, що Німеччина годиться обмежити німецькі летунські збройні сили до рівня сил інших західних держав, покривається з тезою В. Британії в Радіє, що Німеччина після переговорів зі заінтересованими державами, згодиться на обмеження цих зброєнь і приступить до летунської конвенції, яка булаб доповненням Льокарна.

НАЦІОНАЛЬНА ОБОРОНА.

Опісля Болдуін обговорив плян розбудови британського летунства. В. Британія припинила свої зброєння сподіючись загального обмеження зброєнь. Одначе ніякий британський уряд не може занедбати того, що є не тільки проблемою національної оборони В. Британії, але одночасно виконанням зобовязань супроти пакту Ліги Націй. Всі зброєння В. Британія звернені виключно проти напасника. Ця свідомість, що В. Британія виконає свої зобовязання додасть відваги всім, які бажають мирно жити. Одночасно буде осторогою для інших, які у майбутньому схочуть використати конфлікти і призабути на свої святочні зобовязання, які накладає пакт Ліги або пакт Кельоґа.

ЩО СКРИВАЄТЬСЯ ЗА ДЕЯКИМИ ПЛЯНАМИ?

Одною з найважніших причин остраху було незнання того, що скривається за деякими плянами. Цей острах виринув теж у звязку зі становищем Німеччини. Одначе ці побоювання буде можна зовсім усунути і в справі наших зброєнь зможемо бути зовсім щирими. І так число німецьких літаків, про яке я згадав у листопаді м. р., було правдиве. Але помилився я зовсім у своїх передбаченнях майбутності. Ніхто не мав найменшого поняття про швидкість продукції, до якої могла дійти Німеччина в черговім півроці. Канц. Гітлер заявив, що хоче осягнути рівність у летунських зброєннях з Францією. Ця заява є саме основою моїх обчислень, додав Болдуін. Тому В. Британія хоче найскоріше осягнути 1500 літаків. На питання Остена Чемберлена додав, що французькі летунські сили доходять до 1500 літаків, не вчисляючи кольоній. Ця рівність чисел необхідна, щоб осягнути дві цілі: збірну безпеку, яку передбачує летунський пакт льокарнеських держав і обмеження зброєнь.

ОРГАНІЗАЦІЯ ВОЄННОГО ПРОМИСЛУ І ПОБОРЮВАННЯ БЕЗРОБІТТЯ.

З черги Болдуін згадав, що В. Британія мусить ще багато зробити в організації воєнного промислу, щоб не залишитись позаду інших держав. Якщо йде про швидку продукцію машин, В. Британія може видержати суперництво з кожною державою. Британський уряд не допустить, щоб фабрики літаків тягнули надмірні зиски у двох найближчих роках. Додаткові кредити на розбудову летунства уряд предложить пізніше.

Найбільшою небезпекою для світа це страх, який огорнув всі народи. Тому постепенне оживлення торговлі приверне мир в Европі. Народи, між якими шириться безробіття, пробують дати працю безробітним у фабриках зброї і це є заворожене коло. Тому шукаю виходу всюди, де можна його знайти. Думаю, що є дещо ясних проблисків у промові канцлера Німеччини. Їх повинні ми підхопити і приняти нові рішення. І тоді вдасться звільнити світ від найбільшого страхіття, яке над ним тяжить.

ПЕРЕМОГА УРЯДУ.

Дискусію над зброєннями відкрив в імени уряду міністер летунства льорд Льондондері. Черчіль висловив вдоволення з приязних натяків канц. Гітлера супроти В. Британії. Деякі справи, які висунув канцлер, можуть бути основою до переговорів. Домагався, щоб дискусія над подробицями пляну уряду відбулася на тайному засіданні палати громад. Представник лейбуристів домагався, щоб негайно відновити наради розбройної конференції. Болдуін заповів, що при уряді буде дорадник до справ розбудови летунства. На це становище покличуть льорда Вайра, який був державним підсекретарем у міністерстві летунства в 1918 р.

Державний підсекретар летунства Сасон відповідаючи на ріжні питання заявив, що уряд не може подати подробиць у справі літаків і моторів, які тепер замовить. Не може подати теж числових даних про організацію летунських сил. Закінчив заявою, що тільки сильна британська летунська фльота є найкращою запорукою европейського миру.

Вкінці палата громад більшістю 340 голосів проти 52 відкинула резолюцію Лейбур Парті, яка домагалась зменшити буджетові видатки на зброєння. Таким чином палата громад заапробувала політику уряду у справі збільшення летунських зброєнь.

МІНІСТЕРСТВО НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ І ГОЛОСИ ПРЕСИ

Англійська преса пише про велику перемогу уряду, зокрема віцепреміера Болдуіна. Підкреслює, що ліберали з опозиції голосували за програмою уряду про розбудову летунства, проти якої виступила тільки Лейбур Парті. Змінилось теж становище Болдуіна, майбутнього преміера національного уряду. Болдуін заявив, що уряд обмірковує створення нового міністерства національної оборони, яке координувалоб справи маринарки, війська і летунства. Преса здогадується, що становище в новім міністерстві обійме Саймон, міністром закордонних справ буде Іден. Далі преса з вдоволенням підкреслює, прихильне становище Болдуіна до промови канц. Гітлера. Сподіється, що вже незабаром дійде до переговорів з Німеччиною у справі летунського пакту і морських справ. „Таймс“ пише, що побоювання у справі нової війни розвіялись зовсім.

Проєкт Патмана прийняли не зважаючи на вето Рузвельта.

ВАШИНГТОН, 23. 5. ПАТ. Нині перед Палатою Репрезентантів през. Рузвельт мотивував своє вето щодо проєкту Патмана виплачувати бонуси для кол. військових комбатантів у новій емісії банкнотів за 2 міліярди долярів. Щоправда дефіцит на ту квоту не довів би Злуч. Держав до банкроцтва, але догоджувати поодиноким ґрупам загрожує державі. До кінця буджетового року для кол. жовнірів призначили 7.8 міліярдів дол., не вчислюючи в те одноразових, конечних підмог. Не зважаючи на вето президента, палата ухвалила внесення Патмана 322 гол. проти 97.

Прем. Ґембеш був у небезпеці життя.

БУДАПЕШТ, 23. 5. ПАТ. Вчора премієр Ґембеш трохи не впав жертвою самоходової катастрофи. Шофер, що вів авто премієра, який вертався з провінції до Будапешту на засідання парляменту, зімлів при кермі. Всеж у останній хвилині над самим ровом задержав іще авто, ратуючись перед катастрофою. Шофера, що потім поважно захорів, поготівля відвезло до шпиталю.

Як забезпечити Музей Визвольної Боротьби України у Празі.

Голос двох членів празького Т-ва „Музей Визвольної Боротьби України“.

(Кореспонденція з Праги).

Яке значіння мають музеї в житті кожного культурного народу, про це здається не треба й згадувати. З великим пієтизмом ставиться кожний культурний нарід зокрема до таких музеїв, в яких зберігаються всі ті памятки, що відносяться до його визвольних змагань. Особливе значіння мають музейні збірки для тих народів, які, хоч і пройшли довгий та кровавий шлях визвольних змагань і можуть бути з нього горді, то остаточної своєї мети не досягли. Для них ці збірки це не лише свята памятка Великого Минулого, але й джерело науки, як дійти до Світлого Майбутнього. І ми українці маємо вже такий музей — це Музей Визвольної Боротьби України в Празі, в Чехословаччині. І про нього не треба, здається, тут багато розписуватися. Писалося про нього вже чимало і кожний про нього здається знає. Неодин із нас склав уже навіть якусь жертву на будову музейного дому. А всеж ми беремося нині знову про нього писати, але тим разом порушимо щось зовсім інше.

Музей Визвольної Боротьби України істнує не на нашій рідній землі, а на чужині. На це склалися особливі обставини, що є безпосереднім випливом теперішнього політичного положення українського народу. Тверда дійсність каже нам цей музей держати покищо на еміграції. З цим саме фактом вяжеться одно дуже важливе питання в дальшому житті музею: його трівкого забезпечення.

Велику помилку робить той, хто думає, що коли Музей находиться на еміграції, то й завданням еміграції є подбати про його забезпечення. Навпаки! Умовини емігрантського життя дуже непевні, змінчиві, вповні залежні від хвилевого стану політичних обставин, які не мусять бути все сприятливі для української еміграції. Ніхто не може заручити, що в майбутньому укр. еміграції може прийти час, коли вона найдеться в такому положенні, що не буде мати ніякої змоги дбати про музей, а тоді багатьом музейним збіркам може загрожувати поважна небезпека. І не тільки тоді. Про таку небезпеку треба думати й тоді, коли взяти під увагу, що еміграція має свої специфічні моменти життя, а при которичній і кожній еміграції питомій психозі, не виключені всякі зміни настроїв, поглядів, усякі флюктуації, які можуть теж чимало заважити на долі Музею. Тому то про дальше майбутнє Музею мусить передовсім подбати край і постаратися створити йому такі умовини життя, які забезпечилиб його трівке істнування без огляду на те, яке буде майбутнє еміграції. Треба Музей поставити в таке положення, щоб йому не загрожувала в майбутньому ніяка небезпека і серед найбільше несприятливих умовин життя еміграції. Над цим вже думали нераз, але ніхто не виходив з цим чомусь на прилюдну арену. Ми знаємо, що й краєві міродатні чинники в розмовах з деякими представниками еміграції видвигали питання трівкого забезпечення істнування Музею, але за іншими пекучими справами загального українського життя, це нібито забувалося і так воно лишилось й досі. А далі нема вже можливости його відкладати. Пора вже раз і про це публично поговорити, подискутува-

ти і взятися рішуче за діло. Проганяний час може зле відбитися на дальшому житті тієї дорогої нам усім институції.

Музей Визвольної Боротьби України це загально-національна установа і лиш як така вона може рахувати на підтримку цілого народу, а коли з якихнебудь причин Музей буде в руках лиш одної, все одно якої групи громадянства, а до того ще й у специфічних еміґрантських умовинах, то тоді він перестане бути загально національною установою, а над його дальшим розвитком та дальшим істнуванням повисне загрозливий знак запиту. А це не сміє статися в ніякому разі! З цього мусять здавати собі ясно справу й ті, що управляють тепер музеєм і звертаються до народу за жертвами на музей і цілий народ, який вважає Музей своїм спільним добром і на це дає і хоче далі давати свої пожертви. Не можна допустити до того, щоби поширювалося чи зростало якенебудь недовіря, бо раз так станеться, тяжко вже буде справу направити.

Якже це зробити? Ми тут не хочемо подавати якоїсь непомильної рецепти, а лише бажаємо піддати цілу цю справу під дискусію. Думаємо, що передовсім треба вжити всіх засобів на те, щоб усунути небажані, а може й нездорові відносини на самому празькому ґрунті біля Музею (диви: замітка редакції „Діла" з дня 21. квітня ц. р. про загальні збори Музею), а далі, щоби забезпечити його трівке істнування в Празі, створивши постійну і незмінну кураторію Музею. Ця кураторія мусілаб бути складена так, щоби давала запоруку, що Музеєві не може загрожувати ніяка небезпека навіть і тоді, колиб наша еміґрація в Чехословаччині опинилася в такому положенні, що не малаб змоги ні дбати ні відповідати за Музей. Далі ця кураторія мусілаб бути такою, щоби на неї не могли впливати ніякі непередбачені еміґраційні флюктуації, групи, угрупування і т. п. Словом вона не малаб бути залежна від такого чи іншого складу нашої еміґрації. А що найважніше, вона мусілаб мати всі дані для трівкости свого істнування, а через те вона не смілаб бути звязана безпосередньо з еміґрацією. На нашу думку вона малаб складатися із представників наших наукових, культурних, а може й господарських інституцій в краю і в ЧСР. (розуміється не еміґрантських, напр. „Просвіти" в Ужгороді).

Як це перевести? Над цим саме треба подумати і подискутувати, але щось остаточно в цьому напрямі треба зробити. Ми кидаємо тут цих кілька думок із бажанням, щоби в цій справі забрав слово особливо край, бо під теперішню пору лише він є до розвязки цього питання найбільш компетентний. Чим скорше вирішимо це питання, тим краще, бо тоді щойно будемо спокійні за істнування нашого Музею і тоді теж певно стане в Празі власний дім, де найдуть своє відповідне приміщення дорогі памятки наших Великих Днів, а до того ми маємо ще й оправдане побоювання, що в таких відносинах, в яких тепер Музеєві приходиться істнувати, не одна з цих памяток може легко знищитися.

Інж. Роман Каратницький, Інж. Петро Стецьків — члени Т-ва Музей Визвольної Боротьби України.

На фронті пляновоЇ праці.

За розбудову давних і будову нових варстатів праці.

У часі великої матеріяльної скрути загального зубожіння усіх шарів нашого народу та великого безробіття необхідно шукати за новими можливостями, за варстатами праці, або бодай гуртувати, орґанізувати ту працю, яка роздріблена істнує. Найбільше можливостей криє таки — слабе і незорґанізоване наше міщанство й ремісництво.

Нашим завданням повинно бути гуртувати його. Це вдасться не голою пустомельщиною й обіцянками. Ремісництво наше можна рушити в першу чергу орґанізацією праці і відкриттям нових можливостей праці, заробітку. Це привяже його суцільно до народу, наблизить до інтеліґенції і поверне віру в себе і наше майбутнє. Вільних варстатів праці у нас багато, треба вміти тільки їх підшукати та „невидючому" показати. Ідея кооперації гарна, хоч і не всюди найшла зрілих людей до того роду орґанізації. Індивідуальні підприємства під цю пору неменше важні. Та на мою думку в цьому напрямі повинна йти так само енерґійна аґітація, як енерґійно по війні взялися до кооперації. Там, де кооперації не повелося, де недобори підірвали одних, аназадникам дали наживу або де адміністраційна влада її розвязала, там повинна утворитись крамниця меткої, енерґійної людини. Наші банки могли би багатьом помогти і неодин із безробітних по відбутій практиці міг би найти варстат праці. Навіть по селах, у яких є кооператива (маю на думці великі розлоті села), сміло може удержатися крамниця осібняка. Таких сіл маємо тисячі, стількиж безробітних, півінтеліґентів, міщан, а навіть і свідоміших селян моглоб там приміститись.

Поміч уявляю собі так. Банки чи інша установа дає довгорочинцеву позичку, очевидно за порукою тому, хто виказавшись фаховою освітою чи практикою хоче відкрити крамницю мішаних товарів у селі чи місті. Можна навіть зорґанізувати практичну і теоретичну науку у більших міських крамницях (Народня Торговля, великі кооперативи) та по її скінченні підтримати ученика матеріяльно у вивінуванні згаданої крамниці. Зрештою, скільки в нас безробітних, що покінчили торговельні школи, експортові академії і т. п.?

Позичка у висоті 250—500 зол. на село, а 1000 зол. на місто буде достаточним капіталом, щоби розвести працю й не бути зданим на кредити і до того кредити у чужих.

Облогом стоять і інші можливости заробітку та праці. Нема в нас по містах шклярів. Знаємо, що шклярська праця не тяжка, не ризикована, знаємо, що великого вкладу капіталу не вимагає, а при тім дає добрий дохід. Шиб і дзеркал усі потребуємо, до нових хат шиби мусимо вставляти Хто в нас це робить і з нас користає? Великих і більших міст на наших землях буде до дві сотні. Без пересади можу сказати, що для тих двох соток міст для стількиж шклярів булоби місце. До цього очевидно треба мати практику і визволення. Тому батьки повинні синів своїх і до цієї праці заправляти. На практику прийме кожний шкляр християнин. Якщо в Східній Галичині це неможливо, то посилати в корінну Польщу, найкраще на Шлеськ і Познанщину, бо там учень і більше побачить і краще ремесло вивчить. Мало в нас бляхарів. Добре булоб, щоби попри слюсарство хлопці вивчували бляхарство для будучого варстату праці. Нема в нас добрих мясарів, хоч мясарень і яток у кожнім містечку, не кажу вже про міста, багато. Свиней годують селяни, на ньому тепер мінімально заробляють; зате заробляє різник і мясар. Тому і туди треба спрямовувати дорастаючу молодь. Вибирати треба очевидно добрих майстрів і добрі мясарні. Сянік, Коросно, Ясло, Перемишль, а там Краків вславилися доброю вудженину і я певний, що наших хлопців на безплатну практику аж до визволення прийнялиб. Навіть, колиб довелося за

ГЕРМАН ШТЕР 4)

ҐОНТАР.

Справді!

Тоді не можна вже здержати своєї злости:

— Ти вітрогоне, закричала неприємним голосом, — де ти волочишся? Свинтуху! Який ти пяний! Не стидаєшся!

Ґонтар стрепенувся. Пристанув і нерішуче оглянувся: Так, то це небо? Ну, так, так, справді мусить хіба так бути. Бо чути вже, як янголи співають.

— Що, янголи? Гони до хати! Думаєш старий, пиячино, що ми через тебе не будемо спати до рана?

Так вирваний зі своїх тужних мрій, ґонтар опинився знову на мілині самітного горя.

Це робило того старця, з могучим тілом, твердим лицем та великими задуманими очима, несмілим та збентеженим.

Несміло підійшов до розлюченої жінки:

— Бачиш, Параню, старий чоловік деколи задумається й дуріє, — сказав лагідно з просьбою в голосі.

— Стара малпа, також щось говорить, — закричала, показуючи цілу свою грубу, шорстку вдачу й почала сміятися зі свого дотепу.

Тимчасом певною, обережною ходою надійшов до них уже й її чоловік, приманений з хати її диким криком. Хвилину дивився то на одно, то на друге.

— Гігі! — в темноті, а так голосно? — Чому ж це так? Хто це? Що це є? — Ага! То наш старий!

Франц відступив крок назад, почувши гнучко-тремтячий тон зіллявих слів того малого чоловіка.

— Не перевернися, старий, бо мені жалко було би, якби ти собі щось зробив, — договорював побачивши, що нещасний відступається. Потому звернувся до своєї жінки:

— Ходи, Паранько, не сердься, це могло би тобі пошкодити. — Добраніч, Тоне, ти вже певно повечеряв.

Старий пішов за ними, не відподаючи ні слова. Двері за ним голосно замкнулися. Несміло, спотикаючися пошкандибав до дверей своєї комірки.

Справді, був як порожнє яйце, а його сила ніщо інше, як шерстка непотрібна шкаралупа. В тісній комірці, що подобала більш на велику скриню зі закратованими віконцями, ударився головою об стелю, забувши збентежений схилитися.

— Всюди чоловік штуркнеться. Тут лише тоді можеш мати спокій, коли положишся...

„Чому я цього не зроблю? — Чому — чому, питаю — чому?" — питав себе півголосом, мацаючи кругом у кімнаті в безцільнім неспокою.

„Ліжко, як барліг — постіль смердить з бруду — моя сорочка, як паскудство — трутина в мені, злість, заздрість, ніякої любови, ніякої веселости, ніодного ввічливого лиця — все подерте на шкамаття, мої дні, мої думки, моя праця. І хто це годен заплатити? — на це нема іншого кравця, хіба смерть".

Враз очуняв й налякався, бо стояв у пітьмі зігнений перед задньою стіною, де не було вікна й говорив до бальків.

„Тоне, це недобре скінчиться", сказав глухо до себе. „Якби це Кронер бачив, ах, якби бачив, ах, ах..." і решта завмерла у пропасниці, що його обняла з надмірного напруження.

Вернувся до стола, що коло нього стояла постіль, і поклав перед себе останки хліба, завинені в червоний платок. Руками, тремтячими з горячки, розвязав вузлик, щоби зїсти на вечеру тверду суху скірку. Враз обняла його непоборна втома.

Відсунув хліб від себе, скоро роздягнувся, поклався в постіль і затягнув накривало аж на голову.

„Пересплю голод. Сон це найкраща їда". Потім обернувся і заснув.

III.

Тої ночі враз пробудився зовсім бадьорий. Діткнувся свого правого рамени, бо чув там ще стиск чиєсь руки, що його порухала так, що він нагло пробудився.

„Хто тут?" — спитав у пітьмі, де світло пізного місяця лежало мов фосфоризуюча смуга.

Ніхто не відзивався.

„Хто?" — повторив з натиском і піднісся до половини на постелі.

Потім вдивлявся довго, пробиваючи широко відкритими очима тремтячу тишу.

Чим довше він так сидів і намагався щось побачити, тим більше болюча ставала певність, що він зовсім опущений і самітний в безконечній, темній далечині, де не дійде ні світло ні нічия поміч. Усе людське, що жило, було таке далеке, що не можна було би докликатися.

„Сам, зовсім сам, я, лише я", говорив до себе, а думки плили ліниво, глухо.

Однак не був це обман, що щось його збудило зі сну, бо відчував у собі напружене вижидання чогось незнаного.

„Може її серце болить і тому прийшла збудити мене, що вже час".

Голова впала йому на груди. Підтягнув коліна вгору й поринув душею в тих думках мов в глибину, не рухався, а всеж пробігали його холодні судороги.

Але не находив нічого, ніякого кінця ніякого рішення.

(Далі буде)

практику платити, то і це не булоб викиненням грошей, а льокатою капіталу.

Замало у вас кафлярів, дехівкарів, хоч на кафлі попит є; виплатилось би виїхати навіть за кордон (Чехи, Німеччина), щоби вивчити якслід цей рід мистецького ремесла. З виробництвом кафлів можна сполучити гончарство і вдобниче вдавне виробництво. Підгірські наші околиці добре до цього надаються.

Замало в нас своїх ковалів, зате багато чужинців по наших селах.

Камінне виробництво стоїть також облогом, хоч гуцули і лемки мають до того природний дар і багато прихованих талантів.

Велика незорганізованість панує в столярстві, шевстві і шлюсарстві. Тут помоглаб гуртова праця. А саме, *спілки* роздроблених зубожілих у більшості безробітних або тільки принагідно (сезоново) працюючих підприємців або кооператива, яка теж може дати можливість праці і сталого заробітку. Само собою зрозуміле, що вмілий провід, фахова дирекція може таку спілку не тільки поставити на ноги, але й дати можність поширення підприємства та творення філій. Для столярів та мулярів найкраще надавалась би форма ремісничої кооперативи. Для прикладу наведу кооперативу деревного промислу „Де-Ко" в Коломиї. Перед трьома роками було в Коломиї десятьох українців столярів. Всі вони працювали в себе, або в наймах за нужденну плату в невідрадних умовинах, непевні завтрішнього дня. В одних було заняття, в інших безробіття з маревом голодівки. Були хвилини великої праці, але ще більше місяців безробіття. Завдяки заходам енергійних одиниць відкрито кооперативу столярів і на диво діло пішло: всі дістали працю і заробіток. Під умілим проводом ця кооператива не тільки встоялась, але розвивається, приймає хлопців на практику і має всі дані до дальшого розвитку. Подібні кооперативи чи то мулярські чи столярські, чи спілки шлюсарські моглиб вдержатися в кожному більшому місті наших земель. Добре зорганізована впр. різьбарська, чи столярська, чи будівельна кооператива може при вмілій господарці та активности обслуговувати не тільки свій найближчий район, але збувати свої вироби далеко поза межами краю, навіть за кордоном. Само собою, що мусить бути зорганізована акція пропаганди у формі поїздок, участи в більших міжнародніх виставах, самостійних виставах, реклями в пресі, пропаганда летючками тощо.

Косів, Жабє на Гуцульщині, Королик, Даліва, Висова на Лемківщині можуть на деревляних виробах і кераміці гарно заробити. Будівельні спілки майстрів у таких селах як Соколівка коло Косова та Заріче коло Делятина, можуть добре розвиватися і навіть розбагатіти. Є в нас інжиніри, є в нас К. І. Р. Чи подумали вони над тим?

Хемічна та фармацевтична індустрія — хоч як це на перший погляд виглядає може дивним — також в нас нерушена. Фабрика свічки, мило Центросоюзу, вироби Альое, паста „Елеґант" це навіть не зовородки, а ембріони цієї ділянки. Підприємства, що виробляли б добру бурову вазеліну, соду (Набікарбон), пудри, масти (проти корости, лишаїв, ран), а далі ліки до впорскувань як морфіна, кофеїна, атропіна, діґіталіс, камфорові сполуки, дестильована вода, ґлюкоза, врешті мішанки до купелів (сірка, боровини, соли), штучні мінеральні води також природні (Черче, Буркут, Піллюте, Висова, Річка) повинні не тільки вдержатися, але розвинути. Само собою, що пізніше можнаб пустити в обіг оригінальні, випробовані лічничі специфіки у формі таблеток, порошків, плинів, натирань, плястрів і т. п.

Мало в нас фризієрів, ще менше жіночих сил, що опанувалиб модерну техніку тріввої ондуляції, фарбування, плекання нігтів, масажі лиця і т. п. Добрий оптик у великому місті також може вдержатися.

Млини, фабрики целюльози (папір), плекання лічничого зілля і квітів (рожа, бузок, резеда, жасмін, гвоздики, розмарин, діґіталіс, вовча ягода, яловець, мальва, енціян, румянок, папороть, мятка, анижок, кріпок, кминок, центурія, петрушка, конвалія, скрип, липа полин). Очевидно до цього може братись тільки фармацевт або природник, найкраще в спілці з селянином, який дасть поле і працю, а фармацевти — знання.

Щоби вичерпати вже всі важніші ділянки, мушу згадати про воловинне виробництво. Маю на думці перевязочний матеріял, як вата, ґаза, калікотові перевязки, бинди, що може вдержати крок у конкуренції з іншими підприємствами.

Є в нас свій вуголь у Новоселиці. Чи не можнаб при його допомозі творити нашим інжинірам, технікам і хемікам наш хемічний чи навіть металюргічний промисел. Запотребування на залізо, залізні вироби, як цвяхи, голки, дроти, клямри, занавіси, труби, дверцята до печей є і все буде. Чи не використати нам цього джерела?

Облогом стоїть у нас і гарбування скір, кушнірство і фарбування вовни. Я певний, що в гірських околицях, багатих звіриною і таке підприємство моглоб розвинутися. Мені відомо, що кушнірська коператива в Княждворі коло Коломиї добре розвивається. Фарбування вовни дуже складна річ, але при добрій волі можна його вивчити, хоч би і за кордон треба було їхати. Зрештою в особі д-ра Б. Карановича у Відні маємо в тій ділянці доброго фахівця.

Виплатилось би навіть створити спеціяльну фарму для годівлі срібних лисів, спеціяльної породи овець, котів, псів, заяців, кріликів та інших звірят.

Позаду лишились ми у плеканні породи коня „гуцула"; фарма з розлогими полонинами далаб змогу і на конях заробити.

Підприємство з дитячими забавками, ведене людиною бистрою і багатою в помисли, також має всі дані для розвитку.

Поле в нас розоране, але не засіяне!

Д-р В. Гошкдаський.

Вибори до парляменту і сенату в Чехословаччині.

Прага, 20. травня 1935.

Неділя 19. травня ц. р. — визначний день для громадян Чехословаччини: в цьому дні відбулися вибори до празького парляменту й сенату.

Попередні вибори в ЧСР відбулися в 1929. р. Всього тоді брало участь у голосуванні 7.384.979 осіб. З них голосувало на: 1) республиканську аґрарну партію 1.105.498 осіб; 2) соціял-демократів 963.462; 3) нац. соціялістів 767.328; 4) комуністів 753.220; 5) народніх демократів (Крамаржівці) 359.547; 6) людовців (клерикали) 623.340; 7) партію Глінки 425.051; 8) дрібних промисловців 291.209; 9) лігу націоналістів (партія Фр. Стржібрного) 70.850; 10) німецьких соціял.-демократів 506.761; 11) німецьких христ. соціялів 348.066; 12) німецьку партію селян 396.454; 13) німецьку партію робітників націоналістів 204.100; 14) нім. національну партію 189.187; 15) мадярські партії 257.372; 16) польські партії і жиди 104.556.

Українське населення на Підкарпатті йшло до виборів і в 1929. р. і тепер переважно в чеських політичних партіях.

В р. 1929 на один посольський мандат припадало пересічно 24.617 голосів. Тепер дещо більше, бо число виборців зросло у цілій державі більше як на 10 відсотків.

Після виборів 1929. р. утворилася парляментарна коаліція з державно-творчих партій (себто без чеських і нім. комуністів та націоналістів). Усе, що за цей час зроблено доброго для громадян ЧСР — це вислід коаліційної парляментарної праці. Коаліція збудована на основах демократії.

В останніх роках у Чехословаччині утворалися дві партії, що багато турбот принесли коаліції своєю демонстративною політикою. Це німецька партія під проводом Конрада Генляйна і чеське „Національне Обєднання", що його фірмують д-р Крамарж і Фердинанд Стржібрни. Німецька партія Генляйна наслідує програму і тактику Гітлера, хоч офіціяльно до цього не признається. А чеське „Нац. Обєднання" склалося з двох партій: народніх демократів (голова д-р Карель Крамарж) і т. зв. ліґи націоналістів (голова Фердинанд Стржібрни).

Про політику д-ра К. Крамаржа наше громадянство досить поінформоване. Він і сьогодні ще мріє про відродження великої Росії, в межах, очевидно, дореволюційних, з царем як головою держави. Його дім, розкішна й коштовна вілля, є осередком російської реакційної еміґрації, що не може навіть спокійно слухати слова: Україна.

Голова ліґи націоналістів Фердинанд або Юрій Стржібрни — це цікаве повоєнне явище. Це бувший міністер залізниць від партії нац. соціялістів, що його пізніше викинули з партії. Він відповідав перед судом за різні грошеві трансакції, що дали йому можливість стати мільонером (має майже 30.000.000 кч.), хоч перед виходом на політичну арену був зовсім бідною людиною. На суді виявилося, що, будучи міністром, Стржібрни мав, як приватна особа, 41 конт і 17 вкладкових книжок у банках; з них 18 банк. конт і 13 вкладк. книжок були записані на фальшиві імена. Суд обвинувачення не зняв, але і не покарав Стржібрного.

Третій стовп „Національного Обєднання" — це д-р Прайс, син бідного малого податкового урядовця. В студентських роках буквально голодував, а тепер він є ґенеральний директор найбільшого банку „Živnostenska Banka", крім того член надзірних рад кількох десятків банкових і промислових установ. Річної платні по його власному признанні має 5,000.000 к. ч., себто 15.000 к. ч. денно, хоч його політичні противники доказують, що він має річно до 30,000.000 к. ч. приходу. Стовпи „Національного Обєднання", що виступають з гаслом „Все для народу", є самі богаті капіталісти.

Дорого кожну партію коштували ці вибори, що саме відбулися; кожна партія, згідно з законом, мусіла зложити державі 300.000 к. ч. на друк кандидатних списків. Відомо, що при цих виборах одна партія (теж нова,) „державних боржників", не могла окремо йти до виборів, бо

Подробиці нового німецького військового закону.

БЕРЛІН, 23. 5. ПАТ. Начальник департаменту зброєнь у міністерстві Райхсвери Бльомберґ подав нині на пресовім інтерваю низку доповняючих вияснень до оголошеного німецького військового закону. Зобовязаних до військової служби реєструватимуть у запасних кадрах. Точніші постанови щодо тієї справи будуть у військових реґулямінах, яких першу частину оголосять іще цього року, як тимчасові постанови про бранку на 1935. р. Орґанізація доповнень німецької армії ділиться на доповняючі інспекції, внову повітові команди корпусів поділили на 10 округ. Усіх інспекцій є 24 та 223 повітових корпусних округ. В 1935. р. буде бранка річників 1914. і 1915, причім річник 1914. покличуть до чинної служби, а річник 1915. мусить передтим відбути річну службу у кадрах праці.

Гострий присуд на німецькі черниці.

БЕРЛІН, 23. 5. ПАТ. Берлінський суд лавників видав нині присуд у другім процесі черниць, обвинувачених у вивозі девіз. Обвинувачені сестри Августинки ігумена Марія Менке і управителька манастиря Ґертруда Дом призналися до вини заявляючи, що не знали, які наслідки матиме їх учинок. Обі відповідали зі слідчої вязниці. На внесок прокуратора засудили ігумену на 5 років важкої вязниці і 120.000 мр. гривни, заміняючи гривну на 12 міс. тюрми, управительку на 10 міс. тюрми і 1000 мр. гривни. Крім того доручили стягнути від манастиря, до якого належали обвинувачені, 190.000 марок.

—o—

Злучені Держави збільшили морський буджет.

ВАШИНҐТОН, 23. 5. ПАТ. Сенат одноголосно ухвалив побільшити морський буджет на 11 мільйонів 670 тисяч долярів, збільшуючи в той спосіб устійнену палатою репрезентантів суму за 460.000.000 дол. Тою сумою сфінансують будову 24 нових воєнних кораблів.

Большевики збільшують свою повітряну фльоту.

МОСКВА, 23. 5. ПАТ. Крім того, що ухвалили вже вибудувати на зразок „Ґоркого" три повітряні велитні, що їх назвуть іменами Леніна, Сталіна і Ґоркого, на внесок жовнірів і робітників начали збірку на будову ще трьох літаків того типу. Їх назвуть: Кіров, Клим і Ворошилов.

Катастрофа бельґійського бальона.

ПАРИЖ, 23. 5. Бельґійський бальон „Бельґіка", що ним кермував аеронавт Демітіє, нагороджений на змаганнях Ґордон-Беннета, впав на побережжі Бретонії. Бальон знищений, летун і його товариші врятовані.

—o—

не могла скласти цих 300.000 к. ч. Крім цього обовязкового вплатку кожна партія витратила величезні гроші на агітацію. Кожна партія просто таки закинула громадянство плякатами і метеликами: напр. у Празі розліплено сто тисяч плякатів, а метеликів роздано без числа.

До парляменту і сенату кандидувало на 450 місць понад 5.000 осіб. Скількиж то за ці останні два тижні відбулося передвиборчих зібрань навіть у найглухіших закутках Чехословаччини! Всі чеські партії найгостріші стріли випускали проти новоутвореного „Національного Обєднання“, себто проти виборчої листи ч. 16.

Автор цих рядків, крім спостережень на передвиборчих зібраннях у Празі, завдяки ласкавости голови сенату д-ра Фр. Совкупа, був свідком двох передвиб. зібрань на провінції. В невеликому селі (140 домів), 60—70 клм. від Праги, у Сланіках та у великому промисл. й курортному місті Тепліц (31.000 насел.), що в ньому чехи складають лише 20 відсотків (решта німці й жиди). Передвиборчі зібрання на мене, як на посторонню, чужу людину, зробили враження певністю політичної свідомости і дисциплінованістю чеського виборця.

Демократичний устрій Чехословаччини дав можливість „Національному Обєднанню“, що особливо не шкодувало коштів на агітацію проти коаліції, особливож проти соціялістичних партій (але проти комуністів не агітувало!), вжити навіть неслушних і нечілих метод агітації. В державах, де панує диктатура, особливож у СССР, неможливо й подумати, щоб опозиція мала змогу вести якунебудь виборчу агітацію проти влади.

Свідоме населення Праги не робило таємниці, хто на яку листу буде голосувати: майже кожний мешканець виставив у вікні, або наліпив на бальконі плякат з числом листи, на яку буде голосувати. Величезні плякати, наліпки у всіх барвах зробили Прагу святочною, веселою.

Шалена політична боротьба тревала до 8. год. ранку 19. травня, коли почалися вибори, що закінчилися в 16. год. тогож дня. З яким напруженням 15-міліонове населення Чехословаччини чекало 6. год. ранку понеділка (20. V.), бо всі часописи обіцяли в цій годині вже подати вислідн виборів. І справді, сьогодні, в 6. год. (20. V.), не було, здається, ніодної людини, щоб не тримала в руках часопису.

Вислід цих виборів читачам „Діла“ вже відомий. Той вислід такий, що коаліція залишилься і надалі в більшости. Крім того те, здавалосяб, загрозлива партія Генляйна, якої дехто так дуже боявся, несподівано словами свого провідника, голови партії, до през. Масарика, проявила непотайно після виборів горяче бажання „працювати *в повній згоді з державно-творчими партіями для скріплення спільної чехословацької держави*“, що, здається мені, матиме величезне значіння для майбутньої коаліції.

Так, не зважаючи на шалену фашистівсько-націоналістичну й шовіністичну пропаганду опозиції проти владної коаліції, чеський нарід зберіг спокій та рівновагу і залишився в основі таким демократичним, яким був у цілій своїй історії — сподвижником демократичних та гуманітарних засад Гуса, Коменського, Масарика.

Для нас, українських еміґрантів, не є байдуже, як закінчились вибори в Чехословаччині. Що ми робилиб, колиб, скажім, у державі запанувала політика д-ра Кареля Крамаржа? І для Підкарпаття булоб це дуже зле. Сьогоднішні висліди виборів не пророкують зміни політики попередньої коаліції. Надіємося, що не буде змін також і щодо української еміґрації.

В числі вибраних представників до законодатних установ Чехословаччини бачимо кілька імен, що вже десятки років проявляють свої симпатії до українського народу. Між ними є такі, що не тільки підтримували істнування і розвиток тут, у братерській словянській державі, українських культурних інституцій, але також присвятили свої наукові і публіцистичні праці українській справі, українській культурі. Про них поінформуємо українське громадянство окремо, бо нам варто знати тих, що є нашими приятелями.

Григорій Омельченко.

ВИБОРИ НА ЗАКАРПАТТІ.

Ужгород, 21. травня.

Зміни, які принесли недільні вибори на Підкарпатті, такі: Передовсім **аґрарна партія** дістала тільки 60.747 голосів, тобто на 16.872 голосів менше, ніж у попередніх виборах. Чсл. **соц.-дем. партія** (та сіоністи) 30.729 (—8.555); чсл. **нар.-соціялістична** 11.272 (+1.245); **комуністична** 78.994 (+38.411); **людовці** (католики) 7.321 (—1.658); **нім. соц.-дем.** 1.183; **куртяківці** 44.982; німецькі аґрарії —; нім. християнські соціяли —; чсл. підприємці —; **мадярська опозиція** 34.186 (+3.731); **Генляйн** 1.535; чсл. фашисти —; урядовці та служащі —; довжники 866; **Нац. Обєднання-Фенцик** 28.956 (—19.553); Виборче число було 34.388. Тому в першій скрутинії обсаджено тільки 4 мандати: аґрарники 1, комуністи 2, куртяківці 1. Решту (5 мандатів) вирішать у другій скрутинії.

Вже на перший погляд кидається нам в очі те, що аґрарна партія та соціяльно-демократична, які тут диспонували найбільшими ресурсами та всіми впливами, значно підупали. Аґрарна партія лиш тому, що все вела різко означену протиукраїнську політику, іґноруючи нераз навіть найбільше життєві інтереси місцевого населення; видно, що при цих виборах відбились на аґрарній партії і переслідування українських та народово-освітніх діячів. Соціяльна демократія втратила дещо зі своїх позицій головно тому, що не зайняла ясно означеного відношення до національного питання: вона ніби була по боці українців, як абсолютної більшости, але ніколи рішуче не поставилася в обороні чи то української справи чи то окремих діячів українців, яких переслідувала аґрарна партія. Населення переконане в тому, що в національному питанні на Підкарпатті чсл. соц.-дем. партія грала подвійну ролю: тоб то одною ногою стояла на позиціях соц.-демократії, тоді, як другою йшла разом з аґрарною партією, дарма, що в своїй пресі на неї нападала.

Натомість помітний величезний зріст комуністичної партії, яка в дійсности зайняла тут перше місце. Ця перемога пояснюється з одного боку нуждою населення, з другого тим, що ніхто так рішуче не виступає тут в обороні національних і соціяльних інтересів українського народу, як саме партія комуністична. Причина такої політики тої партії на цьому терені відома.

Невеличкий зріст виявила тут і чехословацька народньо-соціялістична партія; зріст цей слід записати на конто парляментарної подорожі мін. Едв. Бенеша на Підкарпатті. Людова партія (католики) та Фенциківці, останні найбільш запеклі москвофіли! — потерпіли важні страти. Куртяківці-автономісти свої позиції сяк-так утримали.

Щодо соц. демократії, то тут можна припускати, що до страти її голосів причинилося ще й те, що партія не виставила тепер кандидатури заслуженого свого діяча, б. посла Ю. Гусная, що мав значну популярність і серед населення і серед інтеліґенції. Та нема сумніву, що від соц. дем. партії увійде до парляменту як посол п. **Юліян Ревай**, але щойно з другої скрутинії. Він і буде одиноким українським представником у празькому парляменті.

Т. М.

Засуд посла Вахнюка.

„Гром. Голос“ повідомляє: Дня 13. травня відбулася третя з черги розправа проти посла Вахнюка перед карним судом у Дрогобичі за промову на зборах у Попелях (пов. Дрогобич). Суд видав присуд, котрим засуджено посла Вахнюка *на один рік арешту та ще до того 2.000 зол. грив ни.* Оборонець д-р Скибінський заповів проти цього засуду апеляцію.

Страйк вуглекопів у Бельґії.

БРЮСЕЛЬ, 23. 5. ПАТ. 1.200 жандармів заняло 12 копалень, в яких перебували зреволтовані робітники. Евакуація копалень, на яких вивісили червоні прапори, відбувається спокійно. Всеж страйк тревае дальше. Вуглекопи 22 копалень не працюють.

СТЕПАН ЩУРАТ.

Польські переклади

„Слова о полку Ігоревім“.

В 750-ліття походу князя Ігора Святославича на половців.

Само відкриття й оголошення друком „Слова о полку Ігоревім“ у Росії, і зацікавлення ним — спершу одиницями, а згодом щораз ширшими колами польських письменників і вчених XIX ст. — це факти, які на перший погляд можуть видаватися нам випадковими, а які в суті речі є наслідками обґрунтованих причин, що глибоко збереглись у загальних настроях і соціяльно-літературних напрямах другої половини XVIII і початку XIX ст.

Нас цікавитимуть передовсім поляки. Зацікавлення людовістю, що так спорадично виявлялось у розвитку польського письменства, під кінець XVIII ст. кріпшає. Діяльність великих польських реформаторів другої половини XVIII ст., підсилена безпосередніми подувами західньо-европейського романтизму, викликала живе зацікавлення всім, що людове. Зацікавлення те, позначене зразу рисами утилітарности („przez lud do wolności!“; факт вистави „Cudu czyli Krak. i Górali“ напередодні повстання Косцюшка, говорить саме за себе), набирало помалу характеру етнографічного, а коли, маючи на увазі ті часи, не можна ще про нього без застережень так сказати, то всеж годиться підкреслити, що в незнаній дотепер скарбниці людової культури, на яку на заході вказав Гердер, почали добачувати невичерпане джерело для поетичної творчости й, що з тим вяжеться, засоби до створення національної („народової“) літератури, що її так дуже недоставало в попередній добі французького псевдоклясицизму.

Почалося інтенсивне досліджування людової культури. Вистачить пригадати пропамятну промову Альбертранді на відкритті варшавського Товариства Приятелів Наук, у якій промовець побіч саг і рунів згадав також про українські думи. Що більше, кілька років пізніше виділилася з цього Товариства окрема комісія для збірки і досліджування людової культури. Згадатиб тут далі цілий ряд праць (напр. Богуша „Про початки литовського народу й мови“, 1806, з литовськими людовими піснями та їх перекладами на польську мову, Айгнера „Про святині“, 1808, з хорватськими людовими піснями, Суровецького „Про способи доповнювання історії й відомостей про давніх славян“, 1809, з розвиненням поглядів Чацького й інші), звязаних з діяльністю усього Товариства і зазначити появу таких постатей, як Червінський, Зорян Доленга Ходаковський, Вацлав з Олеська, Жеґота Павлі й багато інших більше або менше голосних збирачів людових пісень (В. Щурат: Найближчі джерела творчости М. Шашкевича. Літерат. Начерки. Львів, 1913. **W. Dropiowski**: **Pierwsze ślady zajęcia się twórczością ludową w literaturze polskiej XIX. w. Rzeszów, 1900**).

Початки польської етнографії замітні тим, що тодішні етнографи, здебільша поляки, цікавилися в першій мірі творчістю українського люду. Поминаючи факт, що багатша творчість українського люду в порівнянні з польським могла вже сама інтенсивніше звертати на себе увагу дослідників, причин цього явища требаб радше шукати в тодішніх політичних обставинах, у територіяльно-українському походженні великої кількости тодішніх польських письменників і вчених і в цілому ряді польських шкіл з кремінецьким ліцеєм на першому місці, що їх закладано на суто українських землях. Це все разом причинилося до повстання у поляків своєрідних переконань, будьто би Східна Галичина, Волинь і корінно-українські землі на захід від Дніпра не творили окремої національної едности відірвані від польського народу, а навпаки будьто би вони становили тільки східню провінцію неістнуючої покищо польської держави, провінцію, заселену польським людом (постійно звали його „нашим людем“), що лиш має реґіональну назву українського або руського й говорить українською мовою, а радше діялектом.

Були з цими поглядами й повязані користи, сказатиб, економічно-політичного характеру. З одної сторони польські магнати, що мали свої маєтки на українських землях, волілиб їх бачити в границях майбутньої польської держави, з другої — були серед поляків змагання використати українську свідомість, що тоді починала будитися, для своїх політичних цілей. Вказатиб тут на чималу працю польських агітаторів на українських землях і на діяльність деяких польських поетів, от як Тимко Падура, що — хоч поляк — не тільки пише по українськи, але й боронить у своїх творах автономії українських земель у звязку з Польщею й у спілці з примхуватим Вацлавом Ржевуським, Польським Патріотичним Товариством і російськими декабристами чинно провадить політичну агітацію на право- й лівобережній Україні.

Цей наглий зворот до етнографічних студій і загальне зацікавлення українським людом та його творчістю у поляків казали зараз по відкритті „Слова“ добачувати у ньому давній людовий твір. А своєрідне трактування українського етнографічного матеріялу дозволило полякам подібно поставитись і до самого „Слова“. „Śpiewak ludu, — писав Август Бельовський („Wyprawa Igora na Połowców“, Lw. 1833, V) —

Маршал Пілсудський і початки українських збройних сил

перед світовою війною.

(Спомин).

Був то осінній дощевий день у 1911 р., на який старшина „Повітової Січи" у Львові заповіла відчит Йосифа Пілсудського про потребу військових організацій. Ми, члени Повітової Січи, чули вже про Йосифа Пілсудського, як польського революціонера з Конгресівки, який саме мав втекти з російської вязниці до Галичини. Хто зі Старшини Повітової Січи запросив Пілсудського з рефератом до нас, не знаю, мабуть осаул Пов. Січи Семенюк, який часто стрічався з польськими втікачами з Росії та заходив до польського поступового Товариства „Жице", яке містилося близько нашої домівки. Часом і наші січовики, передовсім студенти, заходили до того польського товариства „Жице" на цікавіші реферати. Правдоподібно Пілсудський заходив також до того товариства, яке було напів соціялістичне. З другої сторони Пілсудський, який приїхав до Галичини з наміром організувати серед поляків військові відділи, хотів — здається — сам навязати звязок і з українськими товариствами, а до його тодішніх поглядів найбільше підходила Січова Організація, яка мала марку соціялістично-поступової організації. Згодом довідався я ще, що Пілсудський навязував звязок і в Перемишлі з осаулом тодішньої Повіт. Січи в Перемишлі, теперішнім головою тамошнього „Лугу" д-ром Хробаком.

На заповіджений відчит Пілсудського зійшлося яких 50 січовиків та січовичок, здебільша студентів, які хотіли побачити того великого революціонера і почути його слова. Десь коло год. 7. веч. прийшов Пілсудський. Був він одітий трохи інакше, як ходили у Львові. Відбивав „френч", замість маринарки, і синя „мацеювка". Вус довгий, чорний, замашистий, очі бистрі, пронизливі.

У канцелярії Повітової Січи перекинулись ми кількома словами з ним, бо треба було почитати реферат.

Пілсудський вийшов на салю за столик, говорив стоючки. Свою промову почав від того, що дуже радо промовляв би по українськи, але української мови не знає; по російськи говорити не хоче, тому нехай слухачі вибачать, що буде говорити по польськи. Реферат його був палкий. Почав з того, що найбільшим ворогом поляків та українців є Росія і треба приготовлятись до боротьби з Росією за свободу Польщі і України. Дальше переповів хід російської революції з 1905-6 рр. та вказував, що найгіршим лихом для революції і одною з найважніших причин її невдачі було те, що революціонери не вміли поводитися зі зброєю. Були дуже часто випадки, що в руки революціонерів попадали магазини зброї, кулемети, а навіть — як у Москві — кілька гармат, які залишались невикористаними, бо ще з крісів вміли стріляти, приладжені бомби одиниці вміли кидати, але з кулеметом чи гарматою ніхто не вмів поводитись і тому здобута зброя швидко діставалась назад у руки російського уряду. Тому Пілсудський привязував велику вагу до збройного вишколу у революційній роботі та ще більшу — на випадок війни! Пілсудський вірив, що вкедовзі повториться у Росії 1905 рік та що прийде до війни між осередніми державами й Росією і взивав українців приготовлятися до тієї війни.

Такий був менш-більш зміст реферату Йосифа Пілсудського. Ми всі слухали того реферату захоплені, але заразом і з почуттям безрадности, як до тої речі взятися.

По рефераті Й. Пілсудський якийсь час перебував ще у нас в канцелярії, де ми засипували його питаннями, в який спосіб він думає перевести організацію військових формацій. Чи він мав уже тоді плян формувати на випадок війни польські легіони, годі було виміркувати. На всякий випадок у нас, січовиків, викликав він своїм рефератом велике зацікавлення цією справою та охоту перетворити „Січи" на стрілецькі товариства; в першу чергу ми мали на увазі завести більшу дисципліну та по змозі теоретично вчитися військового ремесла.

Не минуло багато часу від реферату Йосифа Пілсудського, коли січовики почали вчитися справді військового ремесла. Кілька місяців пізніше, вчасною весною 1912 р., з вибухом балканської війни ще в морозні пополудні чи вечорі бігли ми на площу Сокола-Батька, де вчилися дуже завзято військової муштри, розпускати розстрільну, а вечорами ходили на теоретичні реферати з військової ділянки. Рік пізніше вже були у нас перші стрілецькі товариства.

Годі сказати, чи товчком до початків нашої військової організації був реферат Йосифа Пілсудського в Повітовій Січи, чи воєнна атмосфера від 1912 р. почавши, чи наслідування польських стрільців. На всякий випадок війна з Росією була у нас щораз більше популярна.

Йосиф Пілсудський повів свою організацію ліпше від нас. Він мав, видно, і вироблений плян праці, більше зрозуміння у свому польському громадянстві, ніж перші Українські Стрільці в українському народі, і мав більші засоби до праці. У нас, українців, цікавився цією справою голова Січової Організації д-р Кирило Трильовський разом з Січовою Старшиною і січовиками; дещо цікавився також Сокіл-Батько, але тут і там були це одиниці без відповідної підготови і без відповідних засобів. Загал українського народу аж до моменту вибуху світової війни ставився до військового діла майже байдуже. Тому то Пілсудський вивів у 1914 р. в поле першу легіонову бриґаду, яка мала всі роди зброї включно з артилерією, а Українські Січові Стрільці заледви два куріні піхоти. Заходи в справі леґіону УСС були спізнені, тим більше за пізно було протиділати обмеженню леґіону до невеличкого числа 2.000.

У Львові при вул. Коперника не стало Повітової Січи, де маршал Пілсудський мав виклад. Її розвязала влада у 1926 році. На місце Повітової Січи є „Луг" і на місце Січової Організації є Лугова Організація. Не знати, як події підуть далі і чи наслідники маршала Пілсудського поставляться до Лугової Організації так, як це думав ще в силі віку Йосиф Пілсудський про Січову Організацію.

Д-р Роман Дашкевич.

...takiemi byli podówczas wszyscy śpiewacy, złączony ściśle ze wszystkiem, cokolwiek składało jego narodowość, z wyobrażeniami i przesądami ludu, jak w malowidłach i twierdzeniach swoich różniły się od chrześciańskiego prawodawcy i klasztornego mnicha, tak też i pod względem języka obszerniejsze miał pole wyjawić nieznane zwroty a razem jędrność i dosadność jego w całej świetności". „Jak w pieśniach ludu naszego. — писав другий дещо пізніший перекладчик „Слова" А. С. Красінський (Romański: „Wieniec poetów słowiańskich", Lw. 1887, V.) — a szczególniej w dumkach ukraińskich, tak w Słowie o pułku Igora, tylko na większą skalę, spotykamy poezję rodzimą, jak samorodne drzewa i kwiaty". Другі порівнювали „Слово" з геройськими піснями сербів і болгарів або з людовими піснями інших народів.

А вслід за цим поляки почали з M. Sper-ом (Rys historyczny literatury rosyjskiej, z rosyjskiego przez S. B. Zinde. — Warszawa 1823, str. 37—8) пошукуватися в „Слові" польських висловів і на цій підставі виводити, що автором „Слова" міг бути якийсь „spolszczony rusin". Це переконання щораз більше поширювалося й найшло остаточно вислів у першому томі „Історії польської літератури" Вішневського (ст. 224), який уже недвозначно заявляє, що „Слово" „również do rosyjskiej jak polskiej literatury należy; jest to bowiem pieśń w polsko-ruskiem ułożona narzeczu, w wieku XII. lub XIII., w czasach po Nestorze, kiedy wpływ Polski na Ruś coraz mocniej działał i w literaturze ruskiej objawił się".

Як глибоко закорінився опісля цей погляд на „Слово", видно хочаб з того, що приняли його й деякі українські вчені, а підтривалив письмом Йосип Лозинський у своїй знаній граматиці української мови („Gramatyka języka ruskiego nar. p....", Przemyśl 1846. st. XIX.

(Далі буде.)

Добромильський повіт у світлі статистики.

Нині подаємо числові дані Головного Статистичного Уряду про добромильський повіт на основі перепису населення з 9. грудня 1931.

ПРОСТІР, ЗАГАЛЬНЕ ЧИСЛО НАСЕЛЕННЯ І ВОЛОСТИ.

Простір добромильського повіту 994,5 км². Загальне число населення 93.970 (без війська), з того мужчин 45.920, жінок 48.050. Густота населення 94,5 на км². У повіті є дві міські і 11 сільських волостей, 105 громад, 295 місцевостей.

НАСЕЛЕННЯ І ПОДІЛ ЗА ВІРОІСПОВІДАННЯМ.

По містечках проживало 9.437 осіб, з того 4.448 мужчин. По селах жило 84.533 осіб, з того 41.472 мужчин. За віроісповіданням по містечках проживало **2.571 греко-католиків** (27,2 прц), 3.638 римо-католиків (38,6 прц.), жидів 3.198 (33,9 прц.), 16 інших (0.2 прц.).

По селах проживало **57.069 греко-католиків** (67,5 прц.), з того 28.174 мужчин, 22.303 римо-католиків (26,4 прц.), з того 10.793 мужчин. 4.324 жидів (5,1 прц.), 773 інших (0,9 прц.)

МАТІРНА МОВА.

По містечках **як матірну мову українську подало 932 особи (9,9 прц.), руську мову 822 особи (8,7 прц.), себто нашою мовою говорило 1754 осіб (18,6 прц.)**, польську мову 5.669 (60,1 прц.), жидівську з гебрайською 1.973 (20,9 прц.), 15 іншу (0,1 проц.).

По селах **як матірну мову українську подало 17.628 осіб (20,9 прц.), руську мову 33.081 осіб (39,1 прц.)**, себто нашою мовою говорило 50.709 (60.0 прц.), польську мову 30.276 осіб (35,8 прц.), жидівську з гебрайською 3.024 осіб (3,6 прц.), 372 іншу (0,4 прц.).

ГРАМОТНІСТЬ.

По містечках уміло читати і писати 6.575 осіб (88,4 прц.), тільки читати 52 осіб (0,7 прц.), **не вміло ні читати ні писати 783 осіб (10.5 прц.)**.

По селах уміло читати і писати 36.376 осіб (59,2 прц.), тільки читати 364 осіб (0,6 прц.), не вміло ні читати ні писати 23.704 осіб (38,6 прц.)

НЕРУХОМОСТИ, БУДИНКИ І МЕШКАНЕВІ УМОВИНИ.

По містечках мешкальних нерухомостей 1.345, мешкальних будинків 1.373, загальне число помешкань 2.028, загальне число кімнат у помешканнях 4.180. Деревляних будинків 898 (65,4 прц.), мурованих 462 (33,6 прц.), з вогнетревалим накриттям 494 (36,0 прц.). Будинків нездатних до замешкання 13, в яких всеж таки мешкають люди. Однокімнатних помешкань 624 (30,8 прц.), двокімнатних 912 (45,0 прц.), трикімнатних 291 (14,3 прц.).

По селах мешкальних будинків 13.899, загальне число помешкань 14.556, загальне число кімнат у помешканнях 23.524, пересічне число кімнат на помешкання 1,6, пересічне число осіб на кімнату 3,6.

ДЖЕРЕЛА ПРОЖИТКУ.

З хліборобства проживало 76.984 осіб (81,9 прц.), з того по містечках 1.919 осіб (20,3 прц. міського населення), по селах 75.065 (88,8 прц.). З городництва і рибольовства проживало 517 осіб, з лісництва 462 осіб. З найманої праці у хліборобстві черпали засоби до прожитку 6.749 осіб. З цього числа припадає на умовних робітників 39 осіб, фізичних 6.710 осіб. На ріллі могло працювати тільки 3.981 осіб (між ними 2.433 мужчин). З промислу і ремесла черпали засоби прожитку 5.641 осіб (6,0 прц.), з того по містечках проживало 2.549 осіб (або 27,0 прц. міського населення), 3.092 осіб (або 3,6 прц.) сільського населення. З цього числа з праці по копальнях і варенню соли жило 394 осіб, з ковальства 340 осіб, з праці по тартаках 578 осіб, зі столярства 400 осіб, з кравецтва 528 осіб, з будови домів 400 осіб. З торговлі й обезпечень черпали засоби до прожитку 3.660 осіб (3,9 прц.), з того по містечках 1.896 осіб (20,1 прц.) і по селах 1.764

осіб (2,1 прц.). З комунікації і транспорту 1.678 осіб (1,8 прц.), з того по містечках 901 осіб (9,6 прц.), по селах 777 осіб (1,0 прц.). З інших джерел черпали засоби на прожиток 6.007 осіб (6,4 прц.), з того по містечках 2.172 осіб (23,0 прц.), по селах 3.835 осіб (4,5 прц.). І так у публичній адміністрації працювало 299 осіб, у шкільництві 320 осіб, домашня служба 769 осіб, емерити та інваліди 1.402 осіб.

ВЕЛИЧИНА СЕЛЯНСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ.

На загальне число 12.372 господарств: карловатих нижче 2 га було 4.221, на яких проживало 19.807 (або 4,7 на господарство); 4.780 простором від 2—5 га, на яких проживало 28.279 осіб (5,9 на господарство); 1036 простором від 5—10 га, на яких проживало 6.987 осіб (6,7 на господарство), 102 простором від 10—15, на яких проживало 709 осіб (7,0 на господарство); 33 простором від 15—50 га, на яких проживало 194 осіб (5,9 на господарство). Більших господарств простором 50 і більше було 37, на яких проживало 125 осіб (3,4 на господарство).

Компромісовий проєкт виборчої ординації.

Сойм складатиметься з 208 послів

Вже закінчились наради обєднаних конституційних груп сойму і сенату членів ББ. над виборчою ординацією до сойму і до сенату. Первісний проєкт виборчої ординації змінено остільки, що сойм складатиметься з 208 послів себто додано 8 мандатів. Їх розділено між міста Вильно, Краків, Катовиці, Познань і таким чином згадані чотири міста будуть вибирати по 4 послів замість по двох, як це передбачував первісний проєкт. До цих чотирьох міст прилучать ще деякі місцевости.

Крім того у проєкті виборчої ординації зайшла ще така зміна. До виборчих колегій будуть висилати по одному делегатові кожних 500 виборців, який буде тим самим членом виборчої колегії. Так виглядає компромісовий проєкт виборчої ординації.

Над новою виборчою ординацією радитиме сойм, який скличуть на надзвичайну сесію. Одночасно соймові предложать проєкт закону про вибір президента. По замкненні надзвичайної сесії сойму і сенату нові вибори до сойму відбудуться уже в осени.

Українська „небезпека“

в мистецтві.

Знайти якісь звістки про українське мистецтво у радянських часописах і денниках, тепер майже неможливо. Зате про російське мистецьке життя, що виступає під покришкою „всесоюзного“ і „совітського“, маємо силу відомостей. Видають повний збір творів... Ломоносова, люксусові монографії церковного (sic!) малярства, навіть улаштовують виставу якогось Пчоліна з такими „цікавими творами як „Замах на В. І. Леніна“, „Всесоюзний Зїзд“... з портретами Ворошилова і т. д. і т. д. Про якусь дослідчу працю над українським мистецтвом нема і мови зате в Одесі „відкрито“ — „кабінет єгиптольоґії“, широко закроєно „Інститут еврейської культури“ при Україн. Академії Наук у Києві.

Досить вказати що з цілого річника „Червоного Шляху“ за 1934. р. ми не находимо жадної статті присвяченої українському пластичному мистецтву. З мистецького життя на Україні маємо тут одиноку замітку про „Перший плєнум Орґбюра спілки радянських архітекторів (не архітектів!) України“. Хоч відомости прийшли до нас з великим запізненням, все таки подаємо їх читачам.

У привітальних промовах від спілки малярів і письменників Седляр і Микитенко говорили про „властиві всім трьом братерським мистецьким орґанізаціям помилки та хиби“...

Завданням плєнуму, як усіх інших „орґанізаційних“ нарад було, як подає „Ч. Ш.“: „Викрити ворожі впливи в архітектурі, викрити націоналістичних недобитків, петлюрівців, що намагаються спантеличити молоду радянську архітектуру, до кінця розтрощити шовінізм і розчистити шлях архітектурі, щоб вона могла розкрити перед трудящими... України — невіддільної частини Союзу Радянських Соціялістичних Республик“... і т. д.

Голова „української“ спілки архітектів Маловемов „самокритично аналізуючи пройдені шляхи... докладно зупинився на помилках і хибах у роботі архітекторів“. Отже „ОСАУ“ провинилося через те, що було носієм конструктивізму, архітект Д. Дяченко та його продовжники (очевидно українці-архітекти) — тим, що вносили „націоналістичні тенденції“. А всі разом — ці „українські націоналісти, свої ворожі підходи перенесли в радянську архітектуру“. А тому треба:

„Викорінити український націоналізм, що є головною небезпекою тепер на Україні — такі завдання радянської архітектури“!

Отже після 15-ти років радянського будівництва і мистецької освіти та цупцання „марксистських“ критиків мистецтва поміж футуризмом, конструктивізмом та неоклясицизмом, треба „рятувати молоду (?) радянську архітектуру“ від непереможного українського націоналізму (навіть у конструктивістичному напрямку!), бож Україна є „невідіймальна частина“ Росії От де „собака зарита“ — як кажуть москалі.

Рецепту для рятування української архітектури вже знайшли: в *Москві* відкрили „новоутворену“ Архітектурну Академію, а стопроцентові (не зрадливі українці) сталінівські московські архітекти серіями виготовляють „нові“ проєкти найновішого „совітського“ стилю. Як ви — читачу — міркуєте, що то за новий напрямок „пролетарської, комуністичної“ архітектури в часи „індустріялізації, механізації“ рад. життя? Не є це, розуміється, „мазепинське“ бароко ані „націоналістичний“ конструктивізм, тільки... псевдо-ампір! Еклектичний стиль доби імперії у Франції перенятий до Росії в часи царів Олександра І., Миколи І. і „відроджений“ як „петербурський ампір“ останніх років Миколи ІІ. Якщо читач не вірить, може легко переконатися переглянувши останні числа московських фахових часописів „Советская Архітектура“ і „Строит. Москви“.

Для прикладу подаємо назви будов у цьому імперіялістичному, у великій мірі консервативному і відсталому від сучасної техніки „совітському“ стилі ампір: Театр червоної армії в Москві (проєкт І. Фоміна). Дім урядовців Совнаркома у Москві; житлові доми Наркомтяжпрома, Цудортранса, Октябрського райсовета та ін.; школи Сокольничого відділу та ім. Дзержинського і т. д. — всі в Москві. В цьому офіційному „всесоюзному стилі“ повстануть, очевидно теж будинки і в Україні. А для цього вже призначено „голову“ спілки „українських“ архітектів на Україні — архітектурного „Постишева“ — Маловемова!

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Вчора в полудне фельдмаршал Макензен відїхав з Будапешту до Німеччини.

— Мін. Ляваль цілий учорашній день розмовляв про абісинські справи, але покищо ті розмови не мали успіху.

— Повінь у стейті Оклягома залила 20.000 акрів землі. В стейті Тексас ріки залили 125.000 акрів. Понад 100.000 фармерів находиться без даху над головою.

Тягнення міліона.

Радіо і щоденна преса повідомила вже льотерійних грачів, що виграна міліона золотих впала на ч. 87.111, який був приділений одній з краківських колектур.

Заки будемо у змозі, подати більше подрібні відомости про вибранців фортуни, зазначимо нині, що вони люди праці, замешкалі в ріжних дільницях краю. Власниками подрібних четвертин щасливого льосу є пп.: Е., працівниця фабрики ґумових виробів у Вольбромю, П. власник дрібного підприємства зі Скали під Ойцовом, І., торговельник з Кракова і Ф., у Зупранах на Виленщині. Кожна з тих осіб, що може ще вчора журилась, де найти засоби на конечні щоденні потреби — тепер має до розпорядження 200.000 зол.

Дня 23-го травня розпочалось тягнення виграних потішення. Є їх загалом 23.515, отже 94.060 осіб зможе дістати по четвертині льосу до першої кляси 33-ої Льотерії, без жадних для себе видатків.

А гра в 33-тій Льотерії дає спеціяльні привілеї грачам, бо крім чотирох кляс, з усіма дотеперішніми шансами, приносить їм нову шансу, у формі безплатного тягнення на ящику.

НОВИНКИ

— **Панахида за душу пок. от. С. Петлюри.** Українські еміґрантські орґанізації м. Львова сповіщають, що у неділю 26. ц. м. в годині 12.30, у девяті роковини траґічної смерти, у Святоюрівській православній церкві при вул. Францішканській відбудеться Панахида по бл. п. Головному Отаманові **Симонові Петлюрі. — УЦК. — відділ у Львові. Укр. Товариство Допомоги Еміґрантам. Союз Українок-еміґранток.**

— **Прогулька селян-кооператорів до Львова.** На цікаву думку впали селяни-кооператори жовківського повіту: зробити спільну прогульку до Львова, щоб оглянути українські установи та підприємства. Як нас повідомляють, у прогульці візьме участь понад 100 селян. Прогульковці перебудуть у Львові пятницю і суботу (24. і 25. ц. м.) та оглянуть наші фінансові, економічні та культурно-освітні інституції. Орґанізацією прогульки займається Р.С.У.К.

— **Союз Українських Професійних Музик у Львові** (композиторська і виконавча секція) улаштовує дня 8. червня (субота) в год. 20 (8 веч.) в малій салі Т-ва ім. Лисенка вечір українських творів. У програмі невиконувані досі у Львові твори: фортеп. тріо Н. Нижанківського, сольоспіви З. Лиська, Ф. Надененка, М. Колесси і дрібні фортеп. твори М. Колесси. Виконавці програми: пянівстка Дарія Колесса, співачка Д. Лиськова і тріо: д-р Р. Кришталський, П. Пшеничка і Р. Савицький.

— **Відчит про Грушевського.** Відчит м-ра Йосифа Шемлея п. з. „Грушевський як дослідник літератури“ відбудеться в суботу 25. ц. м. в 19-й год. заходом Акад. Т-ва Славянського в Семинарі польської мови львівського університету (Косцюшка 9, І). Вступ вільний.

— **На вечірній чай і сплітки** всі вибираються в пятницю 24. ц. м. до салі „Бесіди“. На цьому інтимному вечорі, де виступлять С. Стадникова, Л. Голіцинська, Л. Кривіцька, М. Свірська та П. Сорока, можна буде вислухати приємної програми і порозмовляти зі знайомими. Хто не має запрошень, може їх дістати при вході.

— **Вибух бомби на вул. Ягайлонській.** Вчора по 22 год. в ночі у брамі при вул. Ягайлонській ч. 4 вибухнула бомба. Від детонації випало декілька шиб. Згодом виявилося, що покищо невідомий спричинник вложив у скриньку електричних проводів у тій брамі годинникову бомбу. На щастя, в часі вибуху нікого у брамі не було. Шкоди спричинив вибух великі. Поважно ушкоджена сходова клітка, теж великі втрати має п. Авін, власник складу порцеляни у тій реальности. Через сильне потрясення багато товару знищилося. Судова комісія устійнила, що шкоди є на 1.600 зол.

— **Самовбивство львівського скрипака.** Скрипак Вебер виховувався у Львові, де ходив до школи і на консерваторію. По закінченні студій зорґанізував орхестру, з якою подорожував. Недавно грав у ресторані Тшаски в Закопанім, пізніше в каварні Асторія в Катовицях. Там він ранив себе тяжко вистрілом з револьверу в околицю серця; перевезений до шпиталю помер. Він впав жертвою шантажистки, яку заарештовано. Жінка, з якою зірвав, щоб женитися з іншою докучала йому і шантажувала його так, що він допроваджений до роспуки скінчив самогубством.

— **Незвичайний день дітей у львівській хроніці.** У камениці при вулиці Хорущини 22 незнана жінка підкинула 19-денну дитину муж. роду, завинену в жовту ковдерку. Дитиною занявся міський уряд 5. дільниці. — На сходах дому при вулиці Потоцького 6 запримітили льокатори чотиромісячну дитину жіночого роду; занявся нею міський уряд дільниці. — На хіднику вулиці Ремісничої в Замарстинові знайдено двомісячну дитину мужеського роду, завинену в зимову хустку. — Рятункове поготівля виїхало на вулицю Полтвяну, де якась Анна Комарна з Андрунова по дорозі до шпиталю привела на світ дитину. В другім випадку дитину вродила в кльозеті скляної гути при вул. Купелевій Михайлина Репетюк. Обі мами перевезені до шпиталю.

— **Загадкове вбивство.** В ночі з вівтірка на середу заалярмовано поліцію в 12. годині вночі. При вулиці Інвалідів ч. 13 забили муляра Осипа Білика. В однопокоєвім помешканні жили Біліки, його жінка Олена, його шурин Комчинський з жінкою Станиславою. Перед північчю почули стріли. Сусідам, які збіглися, пояснили Біликова і Копчинські, що Білик скінчив самогубством. Тимчасом комісар Бартуза і судовий лі-

кар Капусцінський набрали переконання, що йде про вбивство. Білик, безробітний, дістав недавно працю і 100 золотих завдатку. Ввечір Білик з Копчинським посперечались в шинку, потім розійшлись. Вернувся перший Копчинський, потім Білик. Свідок Станислав Древніцький твердить під присягою, що револьвер підкинено по вбивстві і що бачив цей сам револьвер у Копчинського кілька днів тому. Заарештували Копчинського, його жінку Станиславу і Олену Біликову. Копчинський признався, у слідч. судді, що вбив Білика у власній обороні.

— **Ендецький посол покидає свою партію.** У Варшаві кружляють поголоски, що один з визначніших ендецьких послів, полк. Арцішевський виступив з партії і клюбу послів тому, що не погоджувався зі становищем „Газети Варшавскої", яке вона заняла після смерти марш. Пілсудського.

— **Возний виробляє фальшиві дозволи їзди.** Перед кількома місяцями арештували в Варшаві одного шофера. Йому відібрали дозвіл їзди і ствердили, що він фальшований. Прийшли на те, що возний урядового комісаріяту виробляв шоферам, які стратили дозволи їзди через необачну їзду або інші переступки, фальшиві документи. Заарештовано Владислава Крисика і вісім шоферів.

— **Загадкове вбивство у Варшаві.** Перед окружним судом іде процес проти Федоровича, який мав убити Леона Копчинського, власника домів у Таргувці. Жінка Копчинського записала своїм кревним одну половину, своєму мужові другу половину майна. Копчинський твердив, що запис кревним вимушений і що вона під пресією кревних скінчила самовбивством. Копчинському признано ціле майно і він боявся від того часу кревних та мав все револьвер зі собою. Одного дня його забили. Підозріння у вбивстві падуть на шурина Копчинського — Федоровича. Сліди ніг відповідають розмірові ніг Федоровича; він теж сам признався до вбивства, але пізніше заперечив це. Хотів спрямувати вину на сина вбитого. Справа досі невияснена.

— **Вязниця для довжників в Англії.** В Англії є ще дійсно середновічний звичай замикати людей, які не платять довги, податки, грошеві кари або аліменти. 25.000 людей замикають рік-річно до вязниць, не рахуючи при тім Шотляндії. Найбільше людей, бо 11.244 покутують за незаплачені грошеві кари, довжників сидить 3.856. Залягають з податками і сидять у вязниці 3.089. Не платить аліментів 6.083 вязнів. Хочуть зреформувати цей закон не з оглядів гуманних, але з оглядів на кошти удержання вязнів, які є значні і підчас нинішньої кризи тяжко їх покрити.

— **Боротьба з комахами.** Санітарні уряди нищать радикально личинки комарів, які виклюьовуються в глиняних калюжах, у калабанях і ставах з водостоєм. Комарі є носіями малярії, отже боротьба з комарями є найдоцільнішим засобом, щоби не допустити до епідемії малярії.

— **125.000 долярів за відчуження від жінки.** Американський посередник продажі нерухомостей Брандон мав тестя Йосифа Канона. Донька Канона, давніше жінка Рейнольда Сміта, вийшла по розводі вдруге заміж за Брандона, говариша молодих літ. Її батько противний другому подружу, сіяв між подружою парою незгоду. Брандон заскаржив тестя, що він винен відчуженню його від жінки і зажадав від нього відшкодування. Суд засудив Канона на заплату суми 125.000 долярів, бо признав його винним.

— **Японський любовний роман.** Фріці Бурґер славна шампіонка в їзді на совгах подорожувала в Японії. Там її витали японські спортовці. Між іншими колишній мистець на совгах Шінкі-Нісікава. Йому припала честь ознайомити свою товаришку у спорті з красою Токія. Робив це так докладно, що залюбився в Фріці, а коли одержав від неї відповідь, що годиться стати його жінкою, невдовзі зявився в її матері і просив її руки. Властиво цей японець, наскрізь по англійськи вихований (кінчив університет в Оксфорді) говорить прегарно по англійськи, був пять літ у Льондоні, тільки його екзотичний вигляд ріжнить його дещо від правдивого англійця. Є це внук славного власника підприємства для виробу штучних перел. Спочатку молода пара задумує жити в Льондоні, опісля перенестись до Токіо. В Льондоні пан Нісікава провадитиме льондонський відділ світового підприємства свого діда.

— **Експедиція шукачів золота в Канаді.** Нові знахідки золота викликали гарячку навіть у канадійському уряді, що рішив вислати не менше як 180 експедицій і призначив на цю ціль міліон долярів. Плян цього далекосяглого підприємства випрацьовано в Отаві. Тамошні геольоги твердять, що Канада, яка є другою державою в світі з найбільшими засобами золота, могла би це своє золоте богатство при відповідній експльоатації дуже добре використати. Всі, що беруть участь в експедиції, досвідчені геольоги, робітники і шукачі золота не сміють користати із знахідок для власних цілей. Всі, що візьмуться за тяжку роботу це наскрізь ідейні люди, свідомі тяжкої праці.

— **Будують Голівуд у Совітах.** Большевики мають намір збудувати на Кавказі недалеко Сухум, фільмове місто на зразок американського Голівуд. Умовини для будови саме в Кавказі пригожі. Чудова природа, гори, ріки, водопади, озера й ліси. Крім того в тих сторонах підчас дня багато сонячних годин. Це дуже важне для виконування добрих знимок. Мають створити спеціяльну фільмову школу, де будуть виховувати молодий доріст. Місто це мають вивінувати найновішими здобутками сучасної техніки. До співпраці притягнули би визначніші фільмові зірки з цілого світу.

— **Ношення носових перстенів заборонене.** У Родезії належить до доброго тону носити в носі перстень. Як жінки так мужчини мають цю прикрасу. Але нефахове втягання цих перстенів мало як наслідок тяжкі хороби, часом і смерть. Тому британський уряд хоч і дозволив носити перстені тим, які їх мають, заборонив натягати нові. Це викликало обурення в родезанців.

—o—

Нині у **Великім Театрі**

в год. 7·30

Востаннє **„Опера у кратку"**

Романа Невяровича

з музикою Гермеліна і Мунда.

в Театрі Ріжнородностей

знаменита комедія завсіди молодого Г. Б. Шова,

в год. 7·30 **„Перша песа Фанні"**

одна з найвеселіших і найдотепніших комедій цього великого письменника.

ВІДГУКИ ДНЯ.

По незнанім Львові.

Живемо в нашім коханім Львові цілі десятки літ і — не знаємо його. Я, наприклад, знаю добре тільки ті вулиці, які ведуть до редакції, до сель засідань і до парків (ці останні помалу затираються в моїй памяти!).

Околиці Львова не знаю, хоч маю другий рік лещета, а десятий рік охоту вибратися за місто, музеї переглянув побіжно при нагоді малярських вистав, церкви при нагоді Божих Гробів, фінансові інституції при нагоді позичок, а решту при нагоді засідань. Цього року перший раз був на Богданівці, ще ніколи не бачив Левандівки, Голоско знаю з оповідень нашого наймолодшого співробітника — Череваня, Кривчиці з Шематизму, Чортівську Скалу з 1919. р. і то підчас нічного наступу.

Я вже нераз казав: українці — селюхи і в місті чуються тимчасово, провізорично, немов у гостях, чи на відпустці. Тому не дуже цікавляться всім тим, що їх окружає, бо „їх серце не тут і їх дума не тут"...

Здибаю недавно знайомого селянина.

— Були ви вже у Львові?

— Був. І нераз. Але бачив небагато: трамваї і торговицю. Хотів би врешті щось більше побачити, але нема нагоди.

Саме про таку нагоду...

Дивний обяв. Ми, ніби міщухи, не знаємо і не дуже хочемо знати Львова, а селяни починають ним цікавитись.

В пятницю 24. ц. м. приїзджає до Львова сто селян з жовківського повіту подивитися не на трамваї і торговицю. Приїзджають оглянути невеликий, щоправда, неповний, на жаль, але наш на щастя — клаптик Львова. Музеї, банки, фабрики (покищо через мале „ф"!) і інші інституції...

Оповідали мені люди, які займаються тією прогулькою:

— Ходили ми по установах і приготовляли на оглядини. Чи ви знаєте, що декуди відзоралися голоси, що мовляв, будуть їм перешкаджати!

Міркую, нема причини до нарікання. Навпаки. Нехай нарід побачить те, що повстало з загальних складок.

Кажуть щасливці, які їздили до Данії, що там дуже радо витають прогульковців і служать поясненнями. Навіть приватні мешкання показують.

Тому, П. Т. львовяни, не дивуйтеся!

А за рік, може за два і для вас може трапитися нагода до прогульки. Не кажу за море, за границю, чи навіть за рогачки. А таки в самім Львові. Хтось із організаційним талантом возьме і зорганізує прогульку львовян по... Львові.

Направду, багато довідаємось цікавого і побачимо незнаного.

Галактіон Чіпка.

ДИВОГЛЯДИ.

ПАПУГА ОПОВІДАЄ ДОТЕПИ.

Найулюбленіший гуморист Парижа це Жоко — папуга. Її пан виступає з нею щоденно в одному варієте. Жоко має надзвичайну память. Дотепи, які їй рано пан оповідає — розповідає птах вечір. Тільки скаже „Жоко оповідай" і птах починає оповідати і робить це так потішно, що слухачі боки рвуть зі сміху.

КОНСЕРВИ З САРАНЧІ

Найновішим предметом вивозу з південно-африканської унії це консерви саранчі. Непроглядні маси саранчі, які треба щорічно знищити, не закопують ані не палять, як давніше. Збирають саранчу, очищують її механічним способом і пакують її в консерви, які дуже радо їдять в арабських краях і Китаю.

ОБЕЗПЕЧЕННЯ ВІД РОСТУ.

Ліфтовий хлопець Джоні Конвентія всього на 78 центиметрів високий. Готель у Новім Йорку, де він працює забезпечив його на 10.000 долярів — проти того, щоби він дальше не ріс.

ЗАБУТІ ГРОШІ.

В банках Нового Йорку лежить 49.478 долярів. Є це малесенькі суми, зібрані в „шкільних ощадних касах". Діти виступають зі школи і забувають на ту малу суму, яку дали до своєї каси, але з роками виросла ця квота на суму 75.404 дол., бо 25.296 долярів наросло самих процентів.

З театру.

ТЕАТР РІЖНОРОДНОСТЕЙ: „ПЕРША ПЕСА ФАННІ", комедія на 3 дії *Бернарда Шова.*

Сатира на те, якто з-під впливу батьків і шкільного виховання емансипуються діти, коли дозрівають. Одного дня 18-літня дівчина виходить з преповажного концерту, відчуває непоборну потребу витратити десь свою енергію і замісць спокійно вернутись додому, йде сама до театру, звідки попадає у вязницю, після страшної вуличної галабурди. Переломова криза світогляду; скандал у двох рідних; старі ломлять руки над дітьми і здеморалізованою сучасністю.

Шов, як в усіх своїх песах, вибирає такі двозначні ситуації, які дають йому привід покепкувати собі із суспільних суперечностей. Коли він хвалить англійську поступовість, протиставляючи її французькій заскорузлій традиції — дехто може його сарказм узяти навіть поважно. Не треба аж англійського середовища, щоб уявити собі враження, яке може зробити у міщанській чеснотливій рідні поява вуличної нетлі, або ревеляція, що їх льокай це справжній князь. Найбільше дивує нас, що всі ті конфлікти та мезальянси кінчаться такою погідною розвязкою, як нині в кіні, майже автоматично.

Ввесь дотеп такої песи лежить у тому, що Шов попередив її прольоґом із поясненням, буцімто її авторка — молода жінка і закінчив епільоґом, де критики висловлюються про неї критично. Автор прохає у нас виключно оплесків для авторів.

Хто знає трохи Анґлію, не може погодитись з двома моментами у виведенні цієї песи: вулична нетля поводиться тут гірше, ніж замарстинівська коринтійка; льондонські критики — трохи за молоді і за мало поважні знавці свого діла.

Навагал навіть дуже слабе песа Шова краща від неодного „ситуаційного" ковзря. *м. р.*

—o—

СПОРТ.

РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ ЛЬВОВА — Л. К. С.

Цьогорічний сезон ситківкових змагань отворять дружинові змагання між репрезентацією Львова та Львівським Клюбом Ситківкарів, що відбудуться на товах при вул. Войтіха у днях 25. і 26. п. м. Змагання ці заповідаються дуже цікаво тому, що беруть у них участь усі чільні ситківкарі Львова; це дає запоруку, що всі гри будуть стояти на високому рівні. На програму змагань зложаться: 1 поодинока гра жінок, 4 поодинокі та 2 двійні гри мужчин. У репрезентації Львова гратимуть: Ліщинська та Марунян з У. С. С. К-у, Сасин з Пдаю і брати Кудечки з Сокола III. Барв Л. К. С-у боронитимуть: Струмінська, Рожанковські Я. і В. Пачовський і Хамула. Всі прихильники білого спорту будуть мати змогу зорієнтуватися у стані і відношенні сил у львівській ситківці, яка у минулому році так мало давала про себе знати. Початок гор у суботу в год. 15·30, у неділю в 9-тій.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Пятниця, 23. V. год. 7·30 веч. „Опера в кратку“.

Субота, 25. V. год. 7·30 веч „Роскішна кінчина“.

Театр Ріжнородностей.

Пятниця, 23. V. год. 7·30 веч. „Перша теса Фанні“.

Субота, 25. V. год. 7·30 веч. „Перша песа Фанні“.

Кіна.

АДРІЯ: „Распутін — злий дух Росії“.

АПОЛЬО: „Не хочу знати хто ти“.

АТЛЯНТИК: „Дівчата в одностроях“

ВАНДА: „Легіон життя“, „Життя без завтра“.

ҐРАЖИНА: „Проданий голос“ — И. Шмідт.

КАСІНО: „Шукачі золота“.

КОЛІСЕЙ: „Надя“, та ревія „Цвітучі бови“.

КОПЕРНИК: „Катюша“ (Анна Стен).

МАРУСЕНЬКА: „Жид Зіс“ (Конрад Файт).

МІРАЖ: „Під твою оборону“.

МУЗА: „Людина, що продала голову“.

ПАКС: „Деревляні хрести“.

ПАЛЯС: „Азбука кохання“.

ПАН: „Молодий ліс“.

РАЙ: „Світ сміється“ (большевицька комедія).

СВІТ: „Нана“, „Серце волоцюги“.

СОНЦЕ: „Людина - малпа“, ревія „100 відсотків для вас“.

СТИЛЕВЕ: „Дама в Мулен Руж“ і ревія „Гумор і темпо“.

УТІХА: „Кровавий напад“ і ревія.

ХИМЕРА: „Розсміяні очі“ (Шерлі Темпль).

Закордонне радіо.

Пятниця, 24. травня 1935.

Відень (506,8) 15·40 Соната на віольончелю та форт., 17·15 Солісти (сп., муз.), 18·55 Опера, 22·10 Концерт, **Прага** (470,2) 16·55 Квартет, 20·15 Жін. хор. 21·10 Свято „Фідака“ фільг. орх., **Париж** (1648) 12·15 Концерт, 20·00 Вечір оперетoк, **Білгород** (437,3) 13·15 Пісоньки, 18·00, 20·00 Концерт, **Берлін** (356,7) 16·00 Веспенки з музикою, 20·15 „Маріен Кантате“ на 4 гол. соль., хор, орх., **Франкфурт** (251) 12·00, 13·15 Концерт, 15·15 Життя та кохання жінки — пісні Шумана до слів Шаміса, 16·00 Пісні Вайсмана (Рігнер, сопр.), 21·00 Форт. ресітать, **Кеніґсвустергавзен** (1571) 18·00 Спів (Джана Перея Лябія кольорат. сопр.), **Кельн** (455,9) 16·00 Камер. музика, **Ляйпціґ** (382,2) 21·50 „Гарна мельничка“ цикль пісень Шуберта (Віллі бас), **Мінхен** (405,4) 15·40 Танк. мельодії Бокерінія на 2 скр., альтівку, віольончелю, **Будапешт** (550,5) 12·05 Спів і скрипка, 13·30 Військ. орх., 18·15 Сальон. музика, 19·30 „Дон Хуан“ оп. Моцарта, 22·50 Циг. музика, **Міляно** (221,1) 11·30, 13·05, 19·15 Легка музика, 20·50 Святочний концерт, **Рим** (420,8) 17·05 Концерт, 20·50 Нац. гимни, 22·30 Танк. музика.

Субота, 25. травня 1935.

Відень (506,8) 15·05 Концерт мандолінистів, 18·00 Військ. музика ріжних народів, **Братислава** (298,8) 17·10 Словацькі нар. пісні, 20·50 Офенбахові оперетки, **Мор. Острава** (269,5) 17·00 Славні пісоньки, 17·45 Нім. пісні, **Прага** (470,2) 10·15 Сальон. музика, 15·55, 19·15 Концерт, **Париж** (1648) „Ля Рен Фіянет“ оп. Леру, **Білгород** (437,3) 13·15, 18·30, 20·00 Пісоньки, **Берлін** (356,7) 14·15 Солісти, 16·00 Веселе пополудне, **Кеніґсвустергавзен** (1571) 14·00 Муз. всячина, 16·00 Вес. пополудне, **Мінхен** (405,4) 15·15, 18·40 Пісні, 16·00 Муз. вок. авдиція, **Будапешт** (550,5) 12·05 Розр. концерт, 17·50 Пісоньки, 22·40 Концерт оп. орх., **Міляно** (221,1) 13·10, 19·15 Легка музика, 20·50 „Чар вальса“ оп. О. Штравса, **Рим** (420,8) 17·10 Концерт, 20·50 „Його величність вальс“ оп. Айзлера.

Львівське радіо.

Пятниця, 24. травня 1935.

6·30 Ранішня авд., 7·00 Практ. вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 8·05 Авд. для новобранців, 11·57 Сиґнал часу, 12·03 Метеорольогічні вістки, 12·05 Концерт із гр. пл., 12·50 Хвилинка для жінок, 12·55 Полудн. денник, 13·05 Гр. пл., 13·30 М. Равель: Форт. тріо, 13·55 Експорт, 15·35 Біржа, 15·45 Гр. пл., 16·30 Листи від старших дітей, 16·45 Вечірний настрій з гр. пл., 17·00 Дискутуймо про материнський інстинкт, 17·40 Авд. для хорих, концерт, 18·10 Театр Уяви „Казимир Ягайлонець“ Ст. Виспянського, 18·30 Рекляммовий концерт, 18·45 Гр. пл., 19·15 Акт. гутірка, 19·25, 19·29 Спорт. вістки, 19·35 Концерт мандолінистів, 19·50 Акт. фейлетон, 20·00 Красназнавча гутірка, 20·05 Муз. гутірка 20·14 Симф. концерт (спів, муз.); у перерві Веч. денник, Як працюємо. 22·30 Сучасна литовська поезія, 22·45 Відчит, 23·05 Сальон. музика з гр. пл.

Субота, 25. травня 1935.

6·30 Ранішня авд. 7·50 Практ. вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 8·05 Авд. для новобранців, 11·57 Сиґнал часу, 12·03 Метеорольогічні вістки, 12·05 Концерт орх., 12·50 Хвилинка для жінок, 12·55 Полудн. денник, 13·05 Солісти (муз., сп.), 13·50 Польська морська торговля, 13·55 Експорт, 14·00 Мотети й пісні з гр. пл., 14·35 Біржа, 14·45 Найновіші гр. пл., 15·30 „Над Німаном“ (фрагм. із пов. Ел. Ожешкової), 15·45 Концерт орх., спів, 16·30 Техн. скринька, 16·45 Концерт: Пять століть камер. музики, 17·00 Богослуження з Вильна, 17·50 Прир. гутірка: Фока, 18·00 Театр Уяви: Народини світлячка — гут. для дітей, 18·30 Огляд періодиків, 18·40 Сільва рерум, 18·45 Музика з гр. пл., 19·15 Львівська преса давніше й сьогодні, 19·25, 19·29 Спорт. вістки, 19·35 Форт. ресітать, 19·50 Акт. фейлетон, 20·00 Солісти (муз., сп.), 20·45 Веч. денник), 20·55 Як працюємо, 21·00 Авд. для закорд. поляків, 21·30 Симф. концерт, 22·00 Реклям. авд., 22·15 Сіра людина вперед чверть століття, 22·30 Шляхом переможної пісоньки, 23·05 Сальон. музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·30—5·35 зол.

Нім. марка 1·72—1·78, фр. франки 34·90—35·00, шв. франки 171·50—171·85, фунти стерлінги 25·75—26·00, австр. шілінги 98·00 — 101, чеські корони 22·00—22·25, рум. леви 30·00—32·00, ліри 42·00—44·00.

Золото: Долари 9·13—9·18, Франки фр. 34·80—35·60, Дукати 83·00—84·00, Корони 37·00—37·50, Рублі 4·75 — 4·85, 1 гр. зол. 5·924.

Срібло: Корони австр. 0·34, Рублі 1·50, Фльорени 0·85, 1 гр ср. 0·07—0·08.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Т. К. З. 43·00—44·00, 5 проц. дол. Б. Г. 51·00—53·00, 4 проц. Зол. Б. Г. 43·00—44·50, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 46·00—48·00, 4 1/2 проц. Ком. Б. Кр. 52·00—55·00, 4 проц. Б. Г. К. 61·00—64·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—65·00, 4 проц. позичка м. Львова 46·00—47·50.

Премійки.

Долярівки 52·00 — 53·50, Інвестиційна 104·00—107·50, Будівельна 42·00—44·00.

ЗБІЖЕ.

Ціни паритас Підволочиська дьоко Львів

	від до	від до
Жито одноціле	15·00—15·25	17·00—17·25
Жито збірне	14·50—14·75	16·50—16·75
Овес од. незам.	17·75—18·25	19·75—20·25
Овес од. легко зам.	17·00—17·25	19·25—19·50
Овес зб. легко зам.	16·50—16·75	18·75—19·00
Овес одноцід. зам.	16·25—16·50	18·50—18·75
Овес збірн. зам.	15·75—16·25	18·00—18·50
Сіно сол. прасов.	8·50— 9·50	
Солома прасов.	4·00— 5·00	
Гречка на мливо	17·25—17·50	
Крупи гречані	30·00—32·00	

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що ціни на масло не ставить з приводу вичікуючої тенденції; в дні 23. травня п. р. кооперативам платив за:

	дьоко Львів.
1 л. молока	0·15 зол.
1 л. сметани	0·70 „
1 к. яєць	2·35 „

Пастеризоване молоко в доставою до дому у Львові 1 літра 24 сот.

Тенденція на масло вичікуюча, на молоко і сметану вдержана, на яйця сильна.

Маслосоюз повідомляє, що від 23. V. п. р. платить своїм доставцям **за 1 кг.** живої ваги птиці, дьоко подвіря птахомясарні „М. С.“ у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята від 40 дкг.	за 1 кг.	1·80 зол.
Мол. однор. кури І. кл.	„	0·90 „
Старі кури	„ „	0·80 „
Пантарки	„ „	1·50 „

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного доставця.

Курята приймає покищо без приділу.

Когутів, качок, гусей, індичок та індиків з огляду на кінець сезону не приймає.

ОПОВІСТКИ.

Управа Захоронкарського Семінара і гимназії СС. Василіянок у Львові при вул. Потоцького 95 подає до відома, що зголошення до вступного іспиту на І. і ІІ. курс приймає до 10. червня п. р. Кандидатки на І. курс мусять мати покінчених 14 літ, але не більше як 18. Ті, що покінчили вже 18 літ можуть дістати диспензу від віку, про яку треба внести прохання через Дирекцію школи до Кураторії. До подання, що його вносять батьки, чи опікуни кожної кандидатки треба долучити: 1) метрику, 2) свідоцтво щіплення віспи, 3) останне шкільне свідоцтво, або посвідку зі школи, яку кінчить п. р. Перед вступним іспитом піддаються кандидатки лікарським оглядинам, що їх веде шкільна лікарка, та пробі музикальности й слуху. Кандидатки, що покінчили 7-клясову школу, або гімназію нового типу здають при вступнім іспиті письменнім і устнім українську й польську мову та рахунки, а ті, що покінчили нижчі кляси народньої школи, або вчилися приватно здають крім згаданих предметів, ще й релігію, історію, географію й природу в обсягу 7-кляси вселюдної школи. Кандидатки на ІІ. рік здають всі предмети з І. курсу. Обвязує їх вік від покінчених 15 літ до 19. День призначений на вступні іспити до захоронкарського семін. як також до 1., 2. і 3. кл. гімн. і висоту оплат оголосить управа школи дещо пізніше. 1599 1—2

Конкурс на приняття кандидатів до Гр. кат. Духовної Семинарії у Львові на акад. рік 1935/36. Подання вносити до Митрополичого Ординаріяту у Львов до **20. серпня 1955** і долучити: свідоцтво хрещення і миропомазання, свідоцтво зрілости і всі гімназійні свідоцтва, свідоцтво моральности від уряду Парохіяльного згл. Деканального, точний опис життя — в ньому подати родовід, хід студій, які перебув недуги, де перебував і чим трудився від матури досі. В поданні зазначити, чи прохає місце застережене для жонатого, чи безженного і чи готов посвятитися місійній праці. Також долучити поштову марку **зол. 1·50** і подати адресу на відповідь. Вимагається знання латинської і грецької мови. 1598

Конкурс! Видїл Муз. Т-ва ім. М. Лисенка у Львові розписує отсим конкурс на посаду учителя (-ки) сольового співу. Речинець вношення подань до 20. червня 1935. Близчі інформації дає Дирекція Інституту. 1597

Замісць повідомлення родини і знайомих на провінції про смерть мові сестри пок. Евгенії Коломийцевої в Станиславові складаю 20 зол. на „Рідну Школу“.

Комітет Академічного Дому подає до відома, що студенти вищих шкіл, які бажалиб в місяці червні мешкати в Академічному Домі, можуть зголоситися по конечні інформації в канцелярії Наукового Т-ва ім. Шевченка в год. 9—13., найдалі до 30-го п. м. включно. 1600

На голодних Яворівщини зложила п. проф. Евстахія Тишинська 5 зол.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ОГОЛОШЕННЯ.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО“.

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . зол. 0.35

1 „ одношпальтовий в тексті і новинках „ 0·60

„ „ на першій сторінці . „ 0·80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденція по зол. 0.15

купно, продаж, винаєм і т. п. . . . . . „ 0·10

шукаючі праці . . . . „ 0·07

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . . зол. 480·—

„ „ 1/2 . . . . . . „ 250·—

„ „ 1/4 . . . . . . „ 130·—

„ „ 1/8 . . . . . . „ 70·—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“ В друкарні Вид. Спілки „Діло“. Львів, Ринок 10.